

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

ו.

עין משפט
נר מצוה

בא א מיי פ"ו מהל'
שלה ופקדון הלכה
א סמוע עשין פ"ו טושע
ח"מ ס' (ולו ספק ח
וכי' רלה ספק ז'
בב א טושע"מ ס' נג
ספק יג:

ל ג ד מיי פ"ט מהל'
טוען וטוען הלכה יג
ועי' בהשנות ונמ"מ טור
ש"ע ח"מ ס' קלה ספי'
ח:

לא ה מיי שם הל' יא
טושע"מ שם ספק יג:
לב ו מיי שם הל' יג
טושע"מ שם ספק יג:
לג ז מיי פ"ט מהלכות
מכירה הל' א סמוע
עשין פ"ו טושע"מ ס' יג
רמ ספק יג:

לד ח מיי פ"ו מהל'
ערכין הל' כ סמוע
עשין פ"ו טושע"מ שם
ספק יג:

רבינו חננאל

והא דאמר רב נחמן ג'
שבועות משביעין אותו
ב"י הוא ב"י הנהל קמא.
ואסקי' פרשי אינשי מספק
שבועה ולא פרשי מספק
ממונא מאי טעמא ממונ
אפשר בחזרה. שבוע' לא
אפשר בחזרה. בעי ר'
יורא תקפא א' בפנינו מהו
כ"י ת"ש ברי' בשבועות
אזיזין בה אבל אם היה
יוצא מחמת ידי אחד
הפשיטא הכא
במאי עסקין דאיתו דאמר
שבועות אדוקין בה ואקמי'
להו דינא הוא דפליגו לה
ואזלו והדרי' כי תפיס לה
חד מנהון וטעין דאדרי' לי
ואמר לי שקלא דירך היא.
ואידך שטין אורגתא ליה
דאמרי' ליה עד השתא
חולקין בלא שבועה מודה
סומכוס דסריכא לאו כלום
היא. אס חמצא לומר
תקפא א' בפנינו מוציאין
אותו מידו הקדישה אינה
מקדשת. ואם חמצא
לומר אין מוציאין אותה
מידו הקדישה מקדשת.
חולקין בלא שבועה מודה
מי אמרי' כיון דאמר מר
אמירתו לגבוה כמסירתו
להריוט דמי כמאן דתקפה
דמי או דלמא השתא מיחא
הא לא תקפה. ת"ש דההיא

אלא הא דאמר רב נחמן. תימא הא הכא נמי משמטי ו"ל דרב
נחמן מחייב שבועה היסת אפי' היכא שמועז ואמר זה
הספן שהוא צידך שלי הוא דלא שייך אישטמוטי וכן פ"י רב הא
גאון שמשביעין שבועה היסת אקרקעות אע"ג דלא שייך זהו
אישטמוטי וקשה דכפ' שבועה הדיינים

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

(דף מ: וס' ד"ה אישטמוטי) משמע דלא
מחייב שבועה היסת אלא משום
אישטמוטי דקא פריך אדרבה אין
אדם מעז ומשני דמשמטי ו"ל כיון
דבשאינו ענין משמטי אף כשהוא
בעין לא פלוג רבנן אי נמי אקושיא
דרי' חייא סמין: דתני ר' חייא.
הקשה רש"י אמאי לא מיימי מתני'
דשבועות ו"ל דע"י ר' חייא שנהא
רבי דמנוחא הם (דף מו:):

שבועה שא שחתי בה יד.
פרש"י דאם שלא בה
יד אפילו נאנסה חייב ואף על פי
דמשחמירה פטור דקדמין בהמפקד
(לקמן דף ט' ז') מ"מ שמה נאנסה קודם
שהחירה אצל קשה משלחי האומנין
(לקמן דף פג.) דקאמר ונשכר או נשכר
אין רואה הא י"י רואה ציאל רחיה
ויפטר והא שמה שלח בה יד ו"ל
שיפטר משבועה שנאנסה אף ישבע
שלא שלח בה יד אי נמי שלא שלחתי
בה יד אינו נשבע אלא ע"י גלגול
שבועה שלא פשעתי בה וכשיש רואה
שנאנסה פטור לגמרי ור"מ מפרש
אפי' ע"י גלגול לא ישבע היכא שהיא
מתה בפנינו דאין מגלגלין אלא דבדר
הדומה דלמה י"ל ששלח בו יד דדוקא
בשומפין שחלקו ונמחייב שבועה
ממקום אחר מגלגלין משום דמורי
היתרא ושבועה שלא שלחתי בה יד
מפרש ר"מ שלא אכלה דאינו בכלל
שבועה שלא פשע בה ושאינה צרשמו:

ספק מלוה ישנה יש לו ע"י. וההיא
דמשביעין אותו ג' שבועות
ודשיניה נשבעין ונוטלין נמי חיישין
שמה מלוה ישנה יש לו עליו ולכן
אין לפוטרו בלא שבועה וגם לא
יטול בלא שבועה אצל בגזלן ודאי
וכופר כפקדון אין להכשיר מטעם
שמה ספק מלוה ישנה יש לו עליו:
ממונא אפשר בחזרה. אם לא יזכור
יחזיר ולא יעכבנו מספק
אצל אין לפרש אם יזכור שאינו חייב
לו יחזיר אצל אם לא יזכור יעכבנו
אע"פ שידע שלא יזכור עוד דא"כ גם
מספק שבועה לא יפרוש:

אגרת ליה בצלם שהדי. ואינו נאמן
בנינו דאי צבי אמר תקפה
ממני דמינו במקום עדים הוא:

הקדישה בלא תקפה מהו. ומיירי נמי כגון ששק ששעה שהקדיש והגזר כוונתו נאנסה הגזר כוונתו נאנסה
כו' הוא הקדש כמקפה דכיון דאורי' אורי ליה והוא הקדש ולא דמי לגזל ולא נתיאשו הצעלים דשניהם אין יכולין להקדיש
זה לפי שאינו שלו וזה לפי שאינו צרשמו דכיון דאורי' ליה הוא כפקדון שיש לו ציד אחרים דיכול להקדיש דמנוחא בהמוכר את הספינה (ב"ב
דף פח.) גבי ההוא דאיתי קרי כו' דאי לא קיימי דמייהו הוא קדושה או דלמא הקדש לא הוא כמקפה דלמה יאזוז בשביל דבזרי ומיימי מההיא
מסותא דהקדיש חד ושק אידך ומסקנא דלא הוא הקדש אלמא שמיקמו אינו כהודאה: **והא** **הבא** דבי תקפה בהו כו'. נראה דכי
מביעי ליה במסותא כיון דמקדמי' היא והוא דינא כל דאליה גבר וכיון דלא תקפה האחד והקדישה כשהיא צידו ומסותא בהו לא פקע אפי' חור
חזירו ותקפה ממנו כי הקדישה בלא תקפה נמי הוא הקדש או דלמא כיון דלפי' גבר האחד אם יכול השני לחזור ולתקופה ממנו וזכה ה"ה
הקדיש בלא תקפה לא יחול הקדש כלל כיון דחזירו אם תקפה היה זוכה דלא אלים הקדש מתקפה והשתא אייתי והא הכא אם
תקפה

משביעין אותו. לשאינו מודה במקנה: **נימא** מיגו. דמעין פניו לכפור
הכל לאו לאשטמוטי צבי וחשוד אשבעה: **שניהם נשבעים.** גבי
מוני על פנקסו וקשה לי אמאי שבעה למתני' דשבועות ומיימי לה
מבדייתא: **נימא** מיגו. כיון דחד מיימיהו ודאי חשוד אממונא: **שלא**

שבועות משביעין אותו. לשומר חנם
שטוען נגנבה: **שלא שלחתי בה יד.**
לעשות מלאכתי דאי שלח בה יד הוא
גוזל עליה ומייחייב צאונסה ואפילו
נאנסה צרשומיה היא קיימא וידידיה
היא: **נימא.** גבי שבועה שאינה
צרשומיה מיגו דחשוד אממונא שמה
צרשומיה הוא וכופר בה חשוד נמי
אשבעתא: **אזני אמר.** טעמא דמתני'
לאו דרי' וזמן דאי הוה חשוד לן
אחולך ומוקף בטילת חזירו חנם הוא
לן חשוד אשבעה אלא חיישין שמה
מלוה ישנה יש לו עליו על זה ומכיר
בו ששכחה ויכפור בו והולך ומוקף
בטילתו ונשבע שיש לו זה דמי חזיה
וטילת זו שלו דהא אפי' גלימא דעל
כתפיה שעבד ליה: אי פני. אמאי
כמו עליה שבועה כיון דאי לא הוה
עליה לא הוה תפיס בה: **נשקלה בלא**
שבועה. לגבות מלוה שלו: **ולא פרשי**
מספק ממונא. אצל מודאי דממונא
פרשי ומאן דלא פריש חשוד נמי
אשבעתא: **ספקה אחד.** הוילא מיד
חזירו בחזרה והרי כולה צידו קודם
שנשבעו: **יואלה** **מספק** ידו של אחד
מה. **יואלה** (לכד) לפני צ"ד מתחם
יד האחד שהוא לבדו אחוז בה ולא
חזירו: **הראוי.** צעדים: **דקסני.**
זה לבדו אחוז בה וזא: **אלא לאו**
נו. וכדאוקמינן דשתיק ולבסוף כוונת:
אפי' לסומכוס כו'. כלומר ואליבא
דסומכוס דמיקל בחלוקה ולא מנריך
אפי' שבועה אלטרין לאשמועינן
דככה"ג מודי סומכוס דלפי' שבועה
לא שקיל דהא לאו ממון המוטל בספק
הוא: **דסריכא לאו כלום היא.** ואין
שור שחוט לפניך ולא דמי לנמלא
עוברה בלדה (ב"ב דף קמ.) **ואס"ל**
בשאלתנו לפשוט דמוציאין אותה מידו
ויחולקו: **הקדישה.** בלא תקפה: **אינה**
מקודשת. דלא אלים הקדישה מתקפה:
הא לא ספקה. ואין יכול להקדישה:

מסותא

בלא שבועה מודה סומכוס דסריכא לאו כלום היא אם תמצי לומר תקפה
אחד בפנינו מוציאין אותה מידו הקדישה אינה מקודשת אם תמצי לומר
תקפה אחד בפנינו אין מוציאין אותה מידו הקדישה בלא תקפה מהו כיון
דאמר מר יאמירתו לגבוה כמסירתו להריוט דמי כמאן דתקפה דמי או דלמא
השתא מיחא הא לא תקפה וכתבי' יואיש כי יקדיש את ביתו קדש וגו'
מה ביתו ברשותו יאף כל ברשותו לאפוקי האי דלא ברשותו ת"ש דההיא

(א) שבועות מ: (ב) נפילי ה.
(ג) שבועות מו: (ד) ב"ק קז:
(ה) ע"ש (ד) נפילי ב: (ו) וי"א.
(ז) ע"ש סג ב"ב קלג:
(ח) קדושין כח: מדרים טז:
(ט) תמורה טז: (י) מספ' קדושין
פ"א מספ' ס' ב"ק פ"ד
מספ' ס' ערכין פ"ד.
(י) ע"ש סג. (יב) ס' פ"ד ע"ש
ס' חולין קלג. תמורה ט.
ס' ערכין כה. (יג) (יד)
מה: (טו) (יז) ע"ש.
(טז) אלו ל"ל דף מ: דהיינו
בפלותא ש' ר' גימ' ע"ש
ור"ע (י) (י) שייך לע"כ.

תורה אור השלם

1. ואיש כי יקדש את
ביתו קדש ילדיה
והקריבו הבית בין טוב
ובין רע כאשר יקריב
אתו הבית בן קדוש:
ויקרא כו יד

הגהות הגר"א

[א] ב"י אלא שספקה אחד
בפנינו. יב"ב וכו' ר' דאי
בשתיק לא מהני דהיינו
רישבי"א וטור (ועמ"ש)
רבינו חז"מ ס' קל"ח ס'ק
ט"ו דלא כמ"ש הש"ך שם
בדעת הטור:

מוסף רש"י

משביעין אותו שבועות
היסת. לטון שמה. ששמו
חמסם עליו שבועה. כמו
(שמואל א כ) אם ה' הספיק
בי (שבועות ה) שבועה
שהסמי חמסם לכן נאנסה
להודות. וטעמא מפרש
בשבועות (שם) חוקא אין
אדם טוען אפי' יש לו
צידו (לעיל ה). שניהם
נשבעים ונשבעים מבעל
הבית. דאמר ליה חזני לא
היטות לי פועלים בשבועה.
אם האמנתינהו דלא אמרת
לי כשהי' הב' להו. וכן
פועלי אמרי ליה לא מהיטון
לן חזני בשבועה (שבועות
ח). שלש שבועות
משביעין אותו. אם
שומר חנם האומר נגנבה.
שבועה שלא פשעתי
בה. כשמירתו כשנגנבה
דאי פשע בה חייב דמיני
על כל דבר פשע (ב"ב קז).
שבועה שלא שחתי
בה יד. ליהנות בה קודם
לן דלא שלח בה יד קמה
ליה צרשומיה. דנשבע גזלן
עליה ומייחייב צאונסו וי"ש
נגנבה ואליה (שם).